GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 39. *Dumineca, 20 Aprilie (2 Mai).* **1886.**

Brașovŭ 19 Aprilie 1886.

Agitațiunea în contra Românilorŭ începū acum adversarii noștri a o transplânta și în armata împĕrătéscă. Nu de multŭ scorniseră cei din Clușiu câte și mai câte despre nisce oficerī c. r. românī din Alba-Iulia. Scornitura a rĕmasŭ scornitură. Unŭ faptŭ sângerosŭ însĕ vine sĕ mărturisésca aḍī în fața lumii pe adevĕrații sumuțătorī și agitatorī.

Cetitorii nostri își vorŭ aduce încă aminte, că tómna trecută pe temeiulŭ unorŭ faime alarmătóre, iscate din incidentulŭ cunoscutei proclamații, s'a trimisŭ la Ighiu și la Zlatna miliția împĕrătéscă. Faimele acelea s'au declaratŭ mai târḍiu de mincinóse, miliția însĕ a rĕmasŭ în localitățile numite. Militarii c. r. aicī așeḍațī suntŭ aleșī din regimente de naționalitate maghiară, ca cu atâtŭ mai sigurī sĕ fiă aceia, carī în fantasia lorŭ ferbinte se temŭ și de umbra faptelorŭ lorŭ proprii, pe când nu încétă a cleveti cu cea mai mare nerușinare pe toți Românii, că suntŭ rĕi patrioțī și Dumneḍeu mai scie ce.

Lumea se mira, că cu tóte desmințirile ce le-au adusŭ chiar foile maghiare în privința faimelorŭ despre conjurațiunī d'ale Românilorŭ, totușī se mai ține miliția c. r. în acele douĕ orașe muntene. Acum însĕ lucrulŭ se esplică. Nu pentru suprimarea vr'unui irredentismŭ, ci cu alte scopurī s'au adusŭ în acele localitățī douĕ companii c. r. de Sĕcui.

Faptulŭ revoltătorŭ ce-lŭ descrie corespondința nóstră de mai josŭ, primită din Zlatna, aduce lumină în privința acésta. Nicī sfintele sĕrbătorī ale Pascelorŭ nu le-a fostŭ datŭ Românilorŭ din Zlatna a le serba fără amărăciune. Sĕcuii din compania c. r. au întratŭ în nedeia séu joculŭ junilorŭ românī și dreptŭ mulțămire că i-au primitŭ în jocŭ, i-au insultatŭ pe feciorii românī. Născêndu-se din causa acésta o bătaiă, soldații au încercatŭ a'i ataca cu arma, dér au fostŭ desarmațī de Românī. In urma acésta soldații alergară pe la cvartirele lorŭ, alarmară și pe ceilalțī soțī ai lorŭ, și se 'ntórseră cu puscile 'ncărcate la joculŭ Românilorŭ, dândŭ focŭ într'înșii cu o barbariă ne mai pomenită, așa că unulŭ dintre feciorī a căḍutŭ mortŭ, ér doi au fostŭ greu vulnerațī.

Escesulŭ soldațilorŭ e cu atâtŭ mai condamnabilŭ, cu câtŭ elŭ a fostŭ însoțitŭ de nisce semne vĕdite de ură națională, documentândŭ că în era terorismului actualŭ nicī armata comună imperială nu este ferită de înrîurința stricăciósă a politicei șovinistice, dușmane neamului românescŭ.

Ne asigură corespondentulŭ nostru, în care avemŭ deplină încredere, că soldații sĕcui au atacatŭ pe junii din jocŭ cu nisce înjurăturī cumplite contra Românilorŭ și s'au auḍitŭ din partea locuitorilorŭ ungurī din Zlatna, după comiterea barbarului atentatŭ la viața pacīnicilorŭ cetățenī, cuvinte de aprobare a atentatului, esprimându-șī chiar părerea de rĕu că soldații n'au împușcatŭ mai mulțī Românī.

După antecedențele întêmplărilorŭ din era de față, póte că lucrulŭ se va cocoloși și póte că vina se va arunca totŭ în spinarea Românilorŭ, fiindŭ că așa pretinde interesulŭ politicŭ ungurescŭ.

Fiă însĕ cum va fi, atâta vrășmășiă în contra némului românescŭ e clarŭ că numai urmările cele mai triste le póte avé.

Ceremŭ cu tótă stăruința dela organele militare, administrative și judecătorescī, ca sĕ cerceteze lucrulŭ cu deplină seriositate și stricteță, și cei ce au ațîțatŭ și au făcutŭ vĕrsarea de sânge sĕ fiă pedepsiți în modŭ exemplarŭ, décă mai este dreptate în acéstă nefericită țéră.

Din munții apusenī.

Ztatna, 14/28 Aprilie 1886.

A treia di de Pascī se petrecŭ aicī o scenă, care se sfîrșì cu mórtea unui Românŭ și vulnerarea a doi ineși, dintre carī abia va remâné vreunulŭ în viéță.

Joculŭ junilorŭ după datina vechiă a fostŭ în Troianŭ. Acolo au eșitŭ și militarī din compania c. r. de aicea, și aceștia au cerutŭ dela ficiorī sĕ le concédă și lorŭ jocŭ separatŭ, ceeace li s'a și permisŭ și așa au jucatŭ mai multe jocurī pe contulŭ Românilorŭ la sunetulŭ musicei lorŭ. Cătră séră, în semnŭ de recunoscință, soldații începură a-i insulta pe ficiorī, ba unulŭ dintre ei a împinsŭ tare pe unŭ Românŭ, de unde apoi s'a iscatŭ unŭ felŭ de bătaie, pe care — după ḍicala de aicī — nu o potŭ numí decâtŭ „bucsăitŭ,“ căcī nu s'a făcutŭ nicī o rană, n'a cursŭ nicī o picătură de sânge, numai câtŭ ficiorii le-au luatŭ soldaților vr'o trei baionete, de carī erau sĕ se folosésca.

Cu acésta lucrulŭ se credea a fi terminatŭ, căcī ficiorii s'au apucatŭ din nou de jocŭ; cătanele s'au depărtatŭ pe acasă. Dér ce sĕ veḍī? Ei s'au dusŭ acasă de și-au luatŭ armele și cu acele, umplându-le, au alergatŭ sub cele mai înfiorătóre înjurăturī de „oláh vankuj Kristusát!“ Ajungêndŭ la jocŭ în disordinea cea mai mare, aicī se opriră și li se comandà de cătră unŭ sergentŭ: „Feuer!“ (Focŭ!). In acestŭ momentŭ au trăsnitŭ mai multe pușcăturī, carī au culcatŭ la pămêntŭ trei ficiorī, unulŭ mortŭ la momentŭ, unulŭ se află în agonia morții și alŭ treilea va rĕmâné schilodŭ tótă viéța.

Cercetarea s'a începutŭ, se aștéptă și din partea miliției unŭ auditorŭ; trei dintre soldațī au recunoscutŭ fapta, ei suntŭ deținuțī; asemenea și doi Românī, dintre carī unulŭ Păs culețŭ, fruntașŭ în comună; ei au fostŭ citațī la judecătoriă și escortațī la ascultare cu gendarmī.

Nu sciu ce titlu îi vorŭ da „frații“ și la asta întêmplare, dér multŭ nu o vorŭ puté suci, căcī dovedesce *corpus delicti*. Se auḍia printre Ungurī ḍicêndu-se: „kár hogy nem lőttek többet, mert van elég vankuj tolvaj oláh“ (pĕcatŭ că n'au împușcatŭ mai mulțī, căcī suntŭ destui tâlharī de Românī.)

Soldații în mare parte au fostŭ sumuțațī de locuitorii ungurī. Se scie că soldații din compania c. r. de aicea *suntŭ toțī Sĕcui.*

Vocī asupra legii glótelorŭ.

Primirea legii glótelorŭ de cătră parlamentulŭ austriacŭ a datŭ de vorbitŭ ḍiarelorŭ germane și rusescī. Părerile acestora suntŭ diametralŭ opuse. Pe când ḍiarele germane salută cu bucuriă înființarea glótelorŭ în Austro-Ungaria, pe atuncī ḍiarele rusescī vĕdŭ în acésta o pregătire de rĕsboiu.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung,“ organulŭ cancelarului germanŭ, ḍice:

Prin înființarea glótelorŭ, monarchiei Austro-Ungare îi este dată posibilitatea d'a îndoí puterea sa armată la casŭ de trebuință, fără d'a se micșora destoinicia armatei. In acestŭ factorŭ se găsesce siguranța unei complectărī continue și întinse a armatei, ceea-ce astăḍī, în fața perderilorŭ celorŭ marī de ómenī, pe carī le pricinuescŭ resbelele, este indispensabilŭ și singura garanțiă pentru terminarea cu succesŭ a campaniei. Legea glótelorŭ, prin faptulŭ că pune sub arme tóte elementele capabile, care nu se găseu în serviciulŭ armatei, dă țĕrei unŭ sporŭ prețiosŭ de putere tênĕră și realiséză pe deplinŭ idea națională d'a lupta cu tótă puterea și d'a pune întregŭ vaporulŭ sub arme... Germania nu póte de câtŭ se salute cu bucurie noua organisațiune a glótelorŭ, care introduce unŭ însemnatŭ elementŭ de întărire în puterea armată a imperiului vecinŭ și amicŭ.

Ecă acum cum se esprimă și ḍiarulŭ rusescŭ „Petersburskija Viedomosti“:

Discursulŭ ministrului Welsersheimb ne-a doveditŭ, că legea glótelorŭ din Austria este mai multŭ o mĕsură rĕsboinică decâtŭ militară și că monarchia vecină și amică caută cu cea mai mare grabă d'a se face gata de rĕsboiu. După cum se vede, cei dela Viena aștéptă apropierea unei hotărîrī a sórtei și încă acum curândŭ de totŭ, astfelŭ încâtŭ credŭ că'șī potŭ deja permite d'a trece peste tóte considerațiunile convenționale. Décă guvernulŭ austriacŭ ar face acéstă reformă într'o vreme pacīnică, de totŭ liniștită, nu i-ar păsa nimĕnui nimicŭ. In momentulŭ actualŭ însĕ acéstă reformă este mai multŭ decâtŭ nepotrivită, și ar trebuí se fiă cineva celŭ mai mare optimistŭ, pentru ca sĕ nu véḍă aci o provocare directă din partea celui mai sincerŭ prietinŭ, semnŭ învederatŭ, că nu numai pesimistii dela ḍiare credŭ rĕsboiulŭ apropiatŭ.

Șovinismulŭ în justiția.

Biserica Albă, Aprilie 1886.

Domnule Redactorŭ! Astăḍī, în timpulŭ de grea cercare pentru naționalitățile nemaghiare din țĕrile corónei ungare, ca unŭ specimen de atentatŭ deosebitŭ vinŭ a vĕ comunica, că Tabla regéscă din Budapesta prin sentința de sub Nr. civ. 16,556 ex 1885 a nulificatŭ sentința forului primŭ judecătorescŭ, numai din causă, că în aceea sentință de primulŭ forŭ judecătorescŭ, tecstulŭ jurĕmêntului *nu a fostŭ concipiatŭ în limba maghiară*!!!!... Unde amŭ ajunsŭ și unde vomŭ ajunge, décă șovinismulŭ începe a se încuiba din ce în ce totŭ mai tare, chiar și în sanctuarulŭ justiției!... Nu le este óre rușine »civilisaților orientului“ din Budapesta d'a mai privi la inscripțiunea devisă, care se află pe frontariulŭ edificiului Curiei și alŭ Tablei din piața Franciscanilorŭ: »*Justitia est regnorum fundamentum*«?... Mai bine ar face, décă ni-ar spune apriatŭ, că »șovinismulŭ celŭ mai ultraistŭ, demoralisarea și arbitriulŭ celŭ mai încarnatŭ este fundamentulŭ, pre care se baséză guvernarea de astăḍī“ în statulŭ ungarŭ... O tempora, O mores!.... Nemaghiarului sĕ nu-i fiă permisŭ nicī a jura lui Dumneḍeu în limba sa maternă pentru dreptulŭ seu?!.... Ah Dómne, Dómne! Veni-va timpulŭ, când se va împlini profeția poetuluī:

„Vedé-vorŭ..... lacomii, carī au preparatŭ perire națiunei cei orfane, când judele de susŭ va cere sĕ-șī dé sémă d'a lorŭ nelegiuire: »Atuncī va cădé crima pe cei ce o au produsŭ!“ *Ae—i—*

SCIRILE ḌILEI.

Conferința directorilorŭ de studii, convocată în Pesta de ministrulŭ Trefortŭ, a ținutŭ cincī ḍile și s'a ocupatŭ atâtŭ cu cestiunī pedagogice și administrative, câtŭ și cu importanța de statŭ a scólelorŭ medii, luându-se în considerare momentele confesionale și de naționalitate. Cu acéstă ocasiune s'a stabilitŭ și instrucțiunea pentru medicii scólelorŭ medii și pentru profesorii de higienă. »Nemzet« comunică despre resultatulŭ conferinței: Fiecare scólă mediă întreține unŭ medicŭ cu unŭ onorarŭ de 200 fl. la scólele medii complete și de 100 fl. la cele necomplete. Mediculŭ visitéză la începutulŭ anului starea sanitară a fiecărui scolarŭ și i-o supraveghiéză, mai alesŭ vederea și auḍulŭ, în cursulŭ anului; are sĕ înlăture séu sĕ înăbușe bólele epidemice; la casŭ de nevoiă, dér numai cu consimțĕmêntulŭ directorului, visitéză pe scolarŭ și în locuința acestuia; are sĕ supravegheze edificiulŭ scólei și obiectele întocmirei, precum și mijlócele de învĕțămêntŭ din punctŭ de vedere sanitarŭ; la instruirea gimnasticei funcționéză ca sfătuitorŭ, dér și celelalte ramurī ale învĕțămêntului sĕ le urmărésca cu atențiune și décă observă la instrucțiune în totalitatea ei séu la singuraticele discipline urmărī vătămătóre sănĕtății, d. e. din causa încărcărei programei, trebue sĕ facă atentŭ pe directorŭ. Peste totŭ activitatea medicilorŭ constă în a atrage atențiunea și a da sfaturī. Scolarilorŭ din clasa a șéptea și a opta, carī voescŭ, le va da instrucțiune în higienă, douĕ óre pe sĕptĕmână, într'unŭ limbagiu po-

porală şi fără sĕ le pretindă timpŭ d'a învĕţa de rostŭ în afară de órele de instruire.

—x—

Diarele din Bucurescĭ află că d. Victorŭ Babeşŭ, profesorŭ la facultatea de medicină din Pesta, se ocupă cu tratamentulŭ turbărei, după metoda lui Pasteur. In curĕndŭ d. Babeşŭ va fi în stare sĕ efectueze inoculările ca şi celebrulŭ învĕţatŭ francesŭ. Pe de altă parte se spune, că tratările pentru aducerea d-lui Victorŭ Babeşŭ ca profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ, suntŭ pe cale de a isbutí.

—x—

Scóla ungurésca de agricultură din Bistriţa, ai cărei elevĭ au şi făcutŭ esamenile, a avutŭ în acestŭ semestru, în două clase, 10 scolarĭ.

—x—

Ni se scrie din Reghinulŭ săsescŭ, că p'acolo e mare secetă, pămĕntulŭ e tare de nu potŭ ara ómenii. — A doua di de Pascĭ, Crişanŭ Ionŭ alŭ Petri din St. Mihaiu a muritŭ pe drumŭ în hotarulŭ comunei Beca română fără sĕ fi fostŭ bolnavŭ. — In comuna Telecu românŭ, judele comunalŭ Tioranŭ Ionŭ a bătutŭ a doua di de Pascĭ pe ómenĭ în biserică, în timpulŭ sfintei liturghii. — In pădurea Chiherului de susŭ au arsŭ 80 jugăre şi munţii erariului în domeniulŭ Gurghiului ardŭ de mai multŭ timpŭ.

—x—

Unŭ corespondentŭ din Braşovŭ alŭ diarului „Sieb. Deutsch. Tagblatt" ne esplică pentru-ce în sĕptĕmâna patimilorŭ s'a datŭ unŭ concertŭ-teatru în favórea trupei teatrale germane Rémay. D-şóra Rosa Fischer, care îngrijea de cassă, o ştersese la sănĕtósa cu banii trupei.

—x—

D-nii *Romulŭ de Crainicŭ* protopresbiterŭ, *Iacobŭ Germanŭ* notarŭ, Iónŭ *Moldovanŭ* şi Iónŭ *Serbu*, parochŭ, membrii de încredere, la însărcinarea sinodului protopresbiteralŭ dela 4 (16) Aprilie c., desmintŭ sgomotulŭ rĕspânditŭ de foile unguresci, că fondulŭ scólei capitale gr. or. din Dobra în sumă de 14,000 fl., ar fi periclitatŭ pentru necorecta administrare din partea organelorŭ nóstre şi că l'ar fi luatŭ în administrare vicespanulŭ comitatului Hunedórei. — Ne bucurămŭ de acéstă desminţire. Se vede că »patrioţii« au asemenea gândurĭ rele cu averea scólei, dér vorŭ rĕmânea cu balele pe gură.

—x—

Profesorulŭ E. V. dela gimnasiulŭ de statŭ din Sibiiu, care dispăruse de acolo, s'a găsitŭ desbrăcatŭ, cumplitŭ desfiguratŭ şi nebunŭ. S'a internatŭ în institutulŭ de nebunĭ din Sibiiu.

—x—

Ministerulŭ de rĕsboiu românŭ a înfiinţatŭ scóle de subofícerĭ la tóte regimentele, spune „Rĕsboiulŭ."

—x—

Din Găescĭ se anunţă „Rĕsboiului« că Corneliu Comănescu, de felŭ din Alba-Iulia, omŭ cu familiă şi care se afla contabilŭ de vr'o 4—5 ani pe moşia fraţilorŭ G. şi C. Olănescu, a dispărutŭ în séra de 1 Aprile curentŭ, fără a se sci nimicŭ de urma lui până în diua de 12 curentŭ, când a fostŭ găsitŭ mortŭ într'unŭ păráiaşŭ adâncŭ cam până la genunchĭ. Nu se scie încă în ce modŭ s'a înecatŭ. Unii spunŭ că a cădutŭ beatŭ, alţii au alte bănuelĭ. Cercetările urméză.

—x—

In Ciucŭ St. Mihaiu au arsŭ 65 de case şi zidirĭ economice, în Poclisa 10 case cu 30 de zidirĭ laterale.

—x—

Din Djakovar 'i se scrie lui »P. Lld," că reuniunea de cântărĭ »Sklad« a fostŭ desfiinţată pentru »agitaţiunĭ politice." — Vorbă sĕ fiă.

—x—

In oraşulŭ Lisko din Galiţia, care numĕră 3415 locuitorĭ, au arsŭ 280 de case.

Naţionalităţile în peninsula balcanică.

S'a scrisŭ fórte multŭ în privinţa Macedoniei şi a Albaniei de mai tóte diarele străine, însĕ mai nici unulŭ din aceste diare n'au datŭ adevĕrata situaţiune a lucrurilorŭ, căcĭ au avutŭ, dreptŭ basă a espunerilorŭ lorŭ, statisticele şi darea de sémă ale pressei grece şi bulgare, carĭ, ca interesate în causă, au ascunsŭ adevĕrulŭ fiecare în profitulŭ lorŭ. Statisticele grece eliminau tóte popórele făcêndu-le grece. Ér statisticile bulgare făcêndu-le bulgare.

In interesulŭ adevĕrului, şi pentru ca Europa sĕ cunóscă adevĕrata stare a lucrurilorŭ, voiu scrie câteva rândurĭ asupra situaţiunei din peninsula balcanică. Partea care sĕ întinde între marea Egee şi Adriatică este locuită esclusivŭ de Românĭ şi Albanezĭ şi formézâ Albania şi Macedonia; în partea despre Serbia suntŭ câte-va mii de Sêrbĭ, carĭ nu trecŭ însĕ de 25 la 1000, ér în partea despre Rumelia suntŭ tóte locuite de Românĭ turcitĭ.

Aşa Kestoria, Velisa, Wodena, Seres, lângă Românĭ şi Albanezĭ, care formézâ majoritatea, suntŭ populate în proporţie de 25 la sută de Sêrbĭ. Ér în: Demir-Kapu, Demir-Isar, Lundji, Berislov suntŭ o mulţime de Românĭ turcitĭ.

Bitolia, care este mai multŭ în discuţiă şi asupra căreia se ridică mai alesŭ pretenţiunile Grecilorŭ şi ale Bulgarilorŭ este centrulŭ Românilorŭ. Aci, pe lângă şcolĭ secundare, Românii au şi unŭ gimnasiu. In Salonicŭ populaţiunea e mixtă; în majoritate însĕ suntŭ Ovrei, Grecĭ şi Bulgarĭ nu suntŭ decâtŭ într'unŭ numĕrŭ fórte micŭ, ér aceia pe carĭ dênşii 'i facŭ Grecĭ séu Bulgarĭ, suntŭ Românĭ şi Albanezĭ.

Argumentulŭ, cu care atâtŭ Grecii câtŭ şi Bulgarii cautŭ sĕ dovedéscă că Grecii şi Bulgarii suntŭ locuitorĭ Albaniei şi ai Macedoniei, este, că suntŭ şcolĭ grece şi bulgare în Macedonia şi Albania. Aşa este, dér trebue sĕ vedemŭ care este causa de suntŭ asemenea şcolĭ în aceste părţĭ?

Mai întêiu cultura acestorŭ popóre este la începutulŭ ei, şi Românii din regatulŭ românŭ abia de vre-o 6—7 anĭ au începutŭ sĕ se intereseze de aceste populaţii, aşa că abia s'au înfiinţatŭ vre-o 36 şcolĭ române de o societate din Bucurescĭ. Societatea grécă însĕ „Silogy" lucrézâ de decimĭ de anĭ la grecisarea Macedoniei şi a Albaniei şi astădĭ are înfiinţate o mulţime de şcolĭ.

Infiinţarea acestorŭ scolĭ însĕ şi atragerea populaţii autohtone în ele nu a fostŭ ajutată de simţĕmintele populaţiei, ci de influinţa patriarchului grecŭ dela Constantinopolŭ, care şi-a pusŭ tótă influinţa de care se bucură pe lângă curtea Imperială a M. S. Sultanului în jocŭ pentru a introduce în bisericĭ limba grécă şi astfelŭ pe calee religiósă sĕ facă pe Românĭ şi Albanezĭ a îmbrăţişa limba grécă. Societăţile bulgare au lucratŭ asemenea de multŭ timpŭ la bulgarisarea acestorŭ părţĭ.

Este adevĕratŭ că posesiunea Albaniei şi a Macedoniei este de mare importanţă atâtŭ pentru Grecĭ câtŭ şi pentru Bulgarĭ. Dér óre décă au importanţă pentru aceste popóră nu au importanţă pentru Europa? Intinderea slavismului în întréga peninsula balcanică, nu ar fi distrugerea tuturorŭ demersurilorŭ Europei în privinţa Constantinopolului?

Grecia éraşĭ, luândŭ aceste părţĭ, n'ar călca peste libertatea unorŭ popóră, lucru care trebue sĕ fiă contrarŭ spiritului de dreptate şi de independinţă care guvernă lumea? Şi mai alesŭ când deja, prin generositatea Europei, atâtŭ unii câtŭ şi alţii din peninsula balcanică au ruptŭ din aceste ţĕrĭ câte o bucată, trebue Europa sĕ le încurageze în cuceririle lorŭ nedrepte?

Bulgarii au în Rumelia o mulţime de locurĭ populate de Românĭ şi Albanezĭ. Sêrbii domnescŭ asemenea în partea Vraniei peste o mulţime de Albanezĭ, ér pe malulŭ Dunării dela Timocŭ, Negotinŭ, Milanovatz etc. până la pólele Semendriei peste o mulţime de Românĭ. Muntenegrenii au luatŭ Dulcino şi Antivari populate esclusivŭ de Albanezĭ.

Grecii în Tesalia, de curêndŭ anexată, precum şi în insulile Syra, Spete, Cranidi, Poro etc. au numai Albanezĭ, aşa şi în Atica şi Beoţia, precum şi în Peloponezŭ.

Acésta este adevĕrata stare a lucrurilorŭ din Macedonia şi Albania. Europa trebue sĕ se îngrijéscă de sórta acestorŭ ţĕrĭ, căcĭ de ele suntŭ legate o mulţime de interese vitale ale ei.

Albania şi Macedonia, fiindŭ populate într'unŭ modŭ încrucişatŭ de aceste popóră trebuesce, când ar fi vorba de independenţa lorŭ, liberate şi întrupate într'unŭ singurŭ statŭ, care ar fi stavilă în contra panslavismului.

(„Naţiunea.")

Deputaţii dietei ungare.

Sub titlulŭ „*Országgyülési Almanach*" (Almanachulŭ dietei) diaristulŭ Dr. Alecsandru Halász au publicatŭ o carte, în care găsimŭ date interesante despre unii deputaţĭ, comunicate autorului chiar de acestia. Celŭ puţinŭ aşa mărturisesce elŭ. Comunicămŭ cetitorilorŭ noştri unele date din acestŭ almanachŭ:

Despre contele Emanuelŭ Andrassy — celŭ care a vorbitŭ contra „Kulturegylet«-ului — dice că e doctorŭ în filosofiă, ceea-ce póte mulţĭ nu sciau. In vêrstă de 24 de anĭ a fostŭ fişpanŭ. A publicatŭ o carte: „Călĕtorii prin India."

Despre Teodorŭ Anyos spune că în 1848, ca băiatŭ de 13 anĭ a făcutŭ pe consolarii sĕi sĕ părăséscă biserica, în care s'a ţinutŭ unŭ serviciu divinŭ pentru monarchulŭ. Când Austriacii au intratŭ în Raab, comandantulŭ a pusŭ de i-au trasŭ ad fundum 30 de beţe pentru fapta amintită. Spaima ce i-a băgat'o în sufletŭ acéstă pedépsă i-a încăruntitŭ pĕrulŭ.

Din Vincenţiu Babeşŭ, miculŭ Românŭ încarnatŭ, nu se póte stêrpi vina de naţionalitate; căcĭ décă n'ar fi aşa, ar fi trebuitŭ sĕ se maghiariseze în Seghedinŭ, Aradŭ şi Checĭchemetŭ, unde a studiatŭ. Ceva totŭ au schimbatŭ în elŭ aceste oraşe néoşe maghiare, şi anume: numele; elŭ se numesce acum Babeşŭ şi se numea mai 'nainte Căluşieriu.

Br. Miloş Baich e odraslă princiară, urmaşŭ alŭ lui Miloş Obrenovicĭ, întemeiătorulŭ dinastiei domnitóre în Serbia, şi în a doua liniă vĕrŭ cu regele Milan.

Guido de Baussnern, unulŭ din Sasii cei mai patrioticĭ, a fostŭ oficerŭ la Ulanĭ, mai târdiu husarŭ honvedŭ; dér fiind-că făcea politică multă, a trebuitŭ sĕ părăséscă serviciulŭ.

Gustavŭ *Beksics* — mare maghiarisătorŭ — 'şi-a începutŭ cariera de scriitorŭ ca clericŭ în seminarulŭ din Cincĭ-Bisericĭ, a fostŭ poetŭ şi romancierŭ, apoi deveni publicistŭ de frunte.

Petru *Dobránszki* e cunoscutŭ din afacerea de „înaltă trădare", din care causă ministrulŭ Trefort l'a pensionatŭ din postulŭ de profesorŭ la Politechnicŭ.

Traianŭ *Doda*, generalŭ, ca militarŭ a păşitŭ atâtŭ de pronunţatŭ pentru naţionalitatea din care face parte, încâtŭ cu totŭ talentulŭ sĕu estraordinarŭ a trebuitŭ sĕ fiă pensionatŭ. Cu ocasiunea ultimului rĕsboiu ruso-turcŭ

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

La călĕtoria, ce avea de gândŭ Stanley sĕ o facă pe laculŭ Victoria, aştepta unŭ ajutorŭ însemnatŭ din partea luĭ Kaduma. Şi ce e dreptŭ, acesta î'i şi făgăduĭ, că va face totŭ ce-ĭ stă prin putinţă, ba ce e maĭ multŭ făgăduĭ, că va lua parte chiar la călĕtoriă. In curênd însă se convinse călĕtorulŭ nostru, că „Măria sa" este unŭ beţivŭ şi jumĕtate, pe a căruĭ vorbă nu poţĭ pune nicĭ unŭ temeiu.

„Maĭ lucră cine-va, décă e flămêndŭ? Maĭ poţĭ vorbi ceva, décă 'ţĭ e sete?" Acestea erau cuvintele de predilecţiune ale boţivuluĭ domnitorŭ. Cum se crĕpa de dioă elŭ şi punea mâna pe paharulŭ sĕu cu „pompă," care nu era maĭ micŭ de o oca bună; şi până-mi-te la apusulŭ sórelui trăgea mereu la măsea. După-ce începea a se ameţí, elŭ nu maĭ era destoinicŭ de nicĭ o vorbă înţeléptă şi de nicĭ o faptă de Dómne-ajută, ci făcea câte comedií tóte. In starea acésta elŭ î'i făgăduia luĭ Stanley câte şi maĭ câte, dară tóte totŭ numaĭ făgăduelĭ rĕmâneau. In dioa următóre nicĭ nu 'şĭ maĭ aducea aminte de ce vorbise.

Vĕdêndŭ acestea, Stanley nu se maĭ gândĭ unŭ momentŭ la ajutorulŭ gazdeĭ sale, ci'şĭ făcŭ socotéla numaĭ cu puterile, de care dispunea. Elŭ se pregătea cu multŭ zelŭ şi se informa în continuu dela indigenĭ despre împrejurimea laculuĭ.

Cele ce i se spuseră în acéstă privinţă, de bună sémă nu 'lŭ prea înveseleau.

„Laculŭ este aşa de mare," se dicea, „încâtŭ îţĭ trebue optŭ anĭ de dile, până sĕ-lŭ ocolescĭ."

„Pe ţĕrmurĭ", se dicea maĭ departe, „locuiescŭ nisce ómenĭ cu códă, şi alţiĭ, carĭ ţinŭ nisce cânĭ marĭ şi sĕlbaticĭ, pe carĭ îĭ întrebuinţézâ împotriva duşmanilorŭ." In fine se maĭ dicea, că într'unŭ locŭ trăiesce unŭ poporŭ de canibalĭ, cărora le place carnea de omŭ maĭ multŭ decâtŭ tóte celelalte cărnurĭ.

Stanley nu se prea spĕria la audulŭ acestorŭ scirĭ. In şepte dile elŭ era gata cu tóte pregătirile pentru călĕtoriă. Numaĭ ómeniĭ potrivițĭ pentru mânarea luntreĭ îĭ maĭ lipsiau. Iată cum istorisesce însu'şĭ, că 'şĭ i-a alesŭ:

„Care voiesce sĕ mĕ însoţéscă de bună voiă?" întrebă elŭ.

Toţĭ tăcură.

„Nicĭ cu plată deosebită de cea obicĭnuită?"

Érăşĭ tăcere. Nicĭ unulŭ nu se arĕta aplicatŭ.

„Eĭ bine, o sĕ mĕ lăsaţĭ sĕ mergŭ singurŭ, căcĭ de plecatŭ trebue sĕ plecŭ?"

„Ba nu."

„Dacă e aşa, spuneţĭ'mĭ, dragiĭ meĭ, carĭ sûntŭ vitejiĭ, carĭ ar voí sĕ întovărăşéscă pe stăpânulŭ lorŭ în călĕtoria pe Nyanza?"

Toţĭ tăcură din nou.

Incepêndŭ sĕ provocŭ pe fiecare de-a rêndulŭ, cu toţiĭ 'mĭ spuseră, că nu se pricepŭ sĕ umble pe apă, şi că prin urmare le e frică sĕ mĕ 'nsoţéscă.

„Atuncea ce sĕ facŭ?"

Manva Sera rĕspunse: „Stăpâne, lasă la o parte întrebările. Hotărăsce d-ta pe aceia, carĭ vreĭ sĕ te întovărăşéscă. Toţĭ sûntŭ copiiĭ d-tale, şi prin urmare trebue sĕ te asculte. Câtă vreme-ĭ întrebĭ aşa prietinesce, n'o sĕ se arĕte nimenea de bună voiă. Poruncesce, şi toţĭ vor fi gata a'ţĭ urma." —

Stanley ascultă acestŭ sfatŭ. Elŭ alese pe Vadi Safeni ca conducĕtorŭ şi ca matrosĭ dece ómenĭ tinerĭ şi voinicĭ, despre carĭ scia, că se pricepŭ la mânuarea vĕslelorŭ şi peste totŭ la viaţa pe apă.

Călĕtorulŭ nostru nu maĭ aşteptă multŭ. In 8 Marte 1875, după-ce maĭ lăsă câte-va dispoşiţiunĭ soţilorŭ sĕĭ europenĭ, carĭ rĕmaseră la Kaghehyi, elŭ plecă împreună cu ceĭ un-spre-dece soţĭ aĭ sĕĭ pe „Lady Alice." Luntrea se îndreptă maĭ ântâiu spre rĕsăritŭ,

a fostŭ chematŭ (?) în armata română ca şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ; dêr în urma unui semnŭ primitŭ din Viena a refusatŭ acestŭ postŭ.

Max *Falk*, redactorulŭ responsabilŭ dela »Pester Lloyd‘, e doctorŭ în filosofiă, a studiatŭ şi tehnica, a instruitŭ pe Maiestatea Sa în istoria şi literatura ungurêscă.

Teodorŭ *Gergelyi* a luatŭ parte la revolta Poloniilorŭ şi pentru acésta a fostŭ închisŭ unŭ anŭ şi jumătate în temniţa din Petersburgŭ.

Alexandru *Hegedüs* 'şi-a începutŭ cariera ca pedagogŭ în casa lui Csengery.

Otto *Hermann* a fostŭ tehnicŭ, ajunse în modulŭ acesta în capitală şi propuse societăţii de sciinţe naturale, sĕ scrie elŭ unŭ opŭ mai mare despre paiangenĭ şi se lŭ editeze societatea. S'a primitŭ propunerea.

Contele Ladislavŭ *Hunyady* este unchiulŭ regelui sêrbescŭ.

Moriţŭ *Jokai* a representatŭ până acum şépte cercurĭ electorale.

Contele Eugen *Kinsky* este unŭ distinsŭ Sportsman; elŭ este, care în tótă ţera sare mai susŭ.

Eugenŭ *Madarasz* e republicanŭ şi partisanŭ alŭ votului universalŭ.

Petru *Mihalyi* este fratele mai tênĕrŭ alŭ marelui naţionalistŭ episcepulŭ Lugoşului şi unŭ bunŭ patriotŭ.

Ambrosiu *Nemenyi* şĭ-a începutŭ cariera ca foiletonistŭ; elŭ scie franţuzesce totŭ aşa de bine ca şi unguresce şi nemţesce; multŭ timpŭ a fostŭ corespondentŭ alŭ diarului »Republique Française« făcêndŭ prin acésta marĭ servicii Ungariei.

Blasiu *Orban* a scăpatŭ pe Kossuth de atentatulŭ ce era sĕ-lŭ comită asupra-i br. Jovanovicĭ.

Augustŭ *Pulszki* şĭ-a începutŭ studiele în Londra, şi le-a continuatŭ în Viena şi Turinŭ, şi le-a terminatŭ în Pesta.

Edmund *Steinacker*, deputatulŭ naţionalŭ săsescŭ, a comisŭ caracteristica glumă d'a se fi născutŭ în Dobriţinŭ.

Traugott *Teutsch* aparţine membrilorŭ camerei, carĭ tacŭ multŭ, ceea ce e surprindĕtorŭ, fiindŭ că in Ardealŭ e cunoscutŭ ca scriitorŭ escelentŭ.

Astfelŭ dă date autorulŭ almanahului şi despre ceilalţĭ deputaţi.

Din Bucovina.

Fundulŭ Moldovii, Aprilie 1886.

Cândŭ s'au hotărîtŭ ce pădurĭ sĕ fiă ale comunei, şi carĭ sĕ fiă părţile ómenilorŭ: lângă pădurea Huhului aflându-se moşia unui gospodarŭ, Ilie Timulŭ, acesta s'a ţinutŭ de o bucată de pădure sĕ fiă părţelulŭ sĕu, êră antistele (primariulŭ) a luat'o sĕ fiă comunală. Deră I. Timulŭ a începutŭ a purta procesŭ cu comuna. Din partea comunei a fostŭ alesŭ antistele I. Mercheşŭ, sĕ pórte procesulŭ în contra lui I. Timulŭ, deră antistele a sciutŭ ce sĕ facă.... a sfătuitŭ pe I. Timulŭ sĕ-i vêndă pădurea lui şi sĕ-i facă contractŭ, şi antistele sĕ-i dea arvună, êră după sfîrşirea procesului sĕ-i dea restulŭ de banĭ, şi antistulŭ va căuta ca comuna sĕ perdă procesulŭ şi I. Timulŭ sĕ câştige; êră de nu voiesce sĕ-i vêndă pădurea apoi antistele va căuta, ca comuna sĕ câştige, êră I. Timulŭ sĕ peardă procesulŭ. Şi a primitŭ I. Timulŭ sfatulŭ antistelui, i-au datŭ contractŭ şi a luatŭ arvună. Spre norocirea antistelui, pe când s'au sfîrşitŭ procesulŭ a muritŭ şi I. Timulŭ. Comuna au pierdutŭ procesulŭ, după chivernisêla antistelui; étă că i s'a împlinitŭ şi astă dorinţă, şi a rĕmasŭ după chefulŭ sĕu.—Deră antistele 'i omŭ cu minte, n'a intabulatŭ pădurea pe numele sĕu, ca sĕ nu fiă prea bătătorŭ la ochĭ, ci a pus'o pe unulŭ din juraţii sĕi, unulŭ din cei trei iubitorĭ de adevĕrŭ, şi anume Ioniţă Herlea. Dică lumea că-i dreptate în Fundulŭ Moldovii, sĕu că numai din pismă sĕu din inimă rea vorbescŭ pe domnii conducĕtorĭ comunalĭ de rĕu opincarii.

Fundulŭ Moldovii şi-au scosŭ dreptulŭ de concesiă pentru vêndarea vinului deră cu astă concesiă s'au făcutŭ mai mare svonă în satŭ, mai alesŭ intre deputaţĭ*), pentru că cei trei deputaţĭ: antistele Ioniţă Mercheşŭ, juratulŭ Ioniţă Herlea şi Părintele Dumitru Ţurcanŭ au vêndutŭ concesia fără scirea întregului comitetŭ la nisce Jidovĭ şi dumnealorŭ li-au făcutŭ contractŭ şi au primitŭ arvună.

La astă vêndare învĕţătorulŭ D. Şumlanschi li-au stătutŭ în contră, şi fiindŭ mai mulţĭ deputaţĭ de părerea ui, au hotărîtŭ sĕ se facă licitaţiă, şi cine va da mai multŭ a aceluia sĕ-i fiă dreptulŭ. Voiă fără voiă! făcu antistele însciinţare prin tóte comunele de prin prejurŭ; în urmă sosì şi diua de licitaţiă. Se strînse mai mulţĭ neguţătorĭ din tóte părţile, aşteptândŭ tótă diua, până séra, că dór s'ar începe licitaţia, dêr aşteptarea lorŭ au fostŭ dadarnică, pentru că acei deputaţĭ, carĭ vênduse concesia nu s'au arătatŭ în diua aceea nicĭ de cum, afară de antistele. Éră dumnealui se esplică dicêndŭ, că decă nu-sŭ toţĭ deputaţii comunalĭ nu póte face licitaţiă, şi cu acestŭ resultatŭ s'au împrăştiatŭ toţĭ negustorii, carĭ ar fi datŭ peste 1000 fl. pe anŭ.

Acéstă vêndare a concesiei se făcu în casa părintelui Ţurcanŭ, în faţa a 4 persóne, şi anume: Părintele Ţurcanŭ, I. Mercheşŭ, I. Herlea şi unŭ Jidovŭ, care a fostŭ pusŭ meclerŭ de ceilalţĭ Jidovĭ ca sĕ cumpere concesia, făcêndŭ Jidovulŭ acelŭ hatârŭ sĕ fiă posvolitŭ sĕ ţêie cârşmă în casa lui, că vedĭ Dómne — era prea puţine cârşme în Fundulŭ Moldovii.

Concesia s'au vêndutŭ c'unŭ preţŭ de batjocură, numai cu 700 fl. pe 3 anĭ. Étă că li s'au împlinitŭ şi astă dorinţă. Dică lumea, că nu le merge bine, sĕu că nu-şĭ potŭ face tóte pe placŭ! Sĕ nu se mire lumea, că au averĭ de sute de mii de florinĭ, că aşa într'o privinţă arŭ pute orĭcare sĕ 'şĭ facă, décă nu s'ar teme măcarŭ de legile împĕrătescĭ, de nu de cele dumnedĕescĭ; fórte ne mirămŭ de atâta nebăgare de sémă şi nesaţŭ.

După lege au deputaţii comunalĭ dreptŭ sĕ céră răfuială dela antistele comunalŭ totŭ la 2 lunĭ, sĕu celŭ multŭ la 6 lunĭ sĕ dea răfuială despre veniturĭ, despre cheltuiele şi despre tóte cele ce se cheltuescŭ în comună, până într'unŭ creiţarŭ. Óre sĕ face aşa ceva şi în Fundulŭ Moldovei? Ore de 20 de anĭ, de cand e antiste I. Mercheşŭ, óre s'au datŭ vr'o semă de ceva? Deră ca sĕ se încredinţeze domnii dela locurile cele mai înalte de cuvêntulŭ opincarilorŭ, de-i dreptŭ séu ba, binevoiéscă a întreba pe vr'unulŭ din deputaţii comunalĭ din Fundulŭ Moldovei, câte cheltuiele are comuna pe anŭ, sĕu câte veniturĭ, séu câţĭ banĭ suntŭ în lada comunală, séu când au fostŭ răfuiala cea mai de pe urmă despre aceste tóte? Sĕ vedă ce rĕspunsŭ vorŭ da d-nii deputaţĭ, afară de cele 3 persóne, mai susŭ numite, că aceştia suntŭ 3 focurĭ, carĭ ardŭ tótă averea comunală.

Deputaţii comunalĭ au dreptŭ de făcutŭ tóte în comună, şi antistele are sĕ le întărescă, decă-sŭ după lege, deră în Fundulŭ Moldovii nu-i aşa, ci antistele le face tóte, éră deputaţii le întărescŭ după placulŭ antistelui, orĭ îsŭ după lege orĭ ba.

Prin alte comune alege poporulŭ pe deputaţĭ, éră deputaţii alegŭ pe antiste după lege; éră în Fundulŭ Moldovii nu-i aşa, antistele îşĭ alege deputaţii singurŭ după placulŭ sĕu, de aceea se aude din gura deputaţilorŭ: »noi musai sĕ ţinemŭ cu antistele, pentru că de dênsulŭ suntemŭ aleşĭ, şi decă i-amŭ sta în potrivă, apoi de altădată nu ni-a mai pune deputaţĭ;« — după cum audeam spuindŭ, că dice părintele Ţurcanŭ şi cătră învĕţătorulŭ D. Ş.: „nu te va mai pune antistele deputatŭ décă-i stai cu tóte împotrivă;“ pentru că fórte multŭ le stă în potrivă nedreptăţilorŭ, déră ce sĕ facă unŭ omŭ singurŭ nesprijinitŭ de nimenĭ, pentru că întregulŭ poporŭ are frică de sĕcăturile domnilorŭ conducĕtorĭ.

Bine ar fi, când domnii dela locurile cele mai înalte ar fi mai luătorĭ de sêmă la comunele cele din creerii munţilorŭ, că sciu dumnialorŭ, că în părţile munţilorŭ suntŭ fórte puţinĭ ómenĭ cu carte.

Opincarii.

*) „Deputaţĭ“ se numescŭ în Bucovina representanţii comunalĭ. Red.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

LEMBERGŬ, 1 Maiu. — Erĭ în localităţile Tiesmenică şi Krukiĕnice au fostŭ incendiurĭ.

ATENA, 1 Maiu. — Delyannis a luatŭ interimulŭ ministerului de rĕsboiu. Garnisóna din Atena, care avea sĕ plece la graniţă, a primitŭ contraordinŭ.

DIVERSE.

Legaţiunile rusescĭ. — Intr'unŭ numĕrŭ alŭ diarului »Nowoe Wremea“ se găsescŭ următórele date financiare: Salarulŭ ambasadorilorŭ ruşĭ s'a prevĕdutŭ pentru anulŭ 1886 în suma de 1,060,350 ruble. Suma cea mai mare o primeşte ambasada din Constantinopolŭ, care primeşte 115,500 ruble pentru menţionatulŭ anŭ. Apoi urméză ambasada din Londra cu 91,500 ruble. Ambasada din Viena primeşte 86,000 ruble; cea din Berlinŭ 84,700. Fiăcare din ambasadorii din Londra, Constantinopolŭ, Viena şi Berlinŭ primeşte o léfă de 50,000 ruble. Ambasada din Parisŭ are 84,600 ruble; ambasadorulŭ însuşĭ are 40,000 ruble. In fine ambasada din Roma primeşte 70,000 ruble şi ambasadorulŭ are léfă de 40,000 ruble. Dintre misiunĭ cea mai scumpă e cea din Peking, pentru care s'au prevĕdutŭ 60,700 ruble pentru anulŭ viitorŭ, din care ministru preşedinte are 30,000; apoi urméză cea din Yeddo cu 52,200 ruble. Mai ieftină este misiunea din Karlsruhe, care primeşte numai 3000 ruble. Pentru consulate, vice-consulate şi agenţii s'a prevĕdutŭ suma de 654,070 ruble pe anulŭ 1886.

***

Ţigarete oprite în Croaţia. — După condamnarea deputaţilorŭ croaţĭ Dr. David Starcsevicĭ şi Iosifŭ Grzanicĭ ajunse în cerculŭ partidei lui Starcsevicĭ, cisma la modă. Grzanicĭ primi dela diferite dame deosebite suvenire în formă de cisme; cisma devenì modernă ca acŭ de paptŭ, ca nasturĭ la benţi, ca mânere de bastóne şi umbrele, şi comercianţĭ speculativĭ îşĭ comandară ţigarete în forma de cisme cu inscripţiunea: „Zsivio Grzanics“; tóte acestea ca alusiune la declararea lui Grzanics, că elŭ a datŭ afară din dietă pe banulŭ cu o lovitură de piciorŭ. Mare zelŭ arĕtă comerciantulŭ din tyramŭ Franciscŭ Vucovicĭ, care comandà astfelŭ de ţigarete în Peşta şi făcu unŭ comerciŭ bunŭ. Poliţia confiscà de câte-va orĭ marfa acésta; dér înzadarŭ, ţigaretele se iveau ca ciupercile după o ploiă caldă. In fine Vucovicĭ fù arĕtatŭ de poliţiă tribunalului că vinde marfă oprită. Franciscŭ Vucovicĭ fu acusatŭ pentru delictulŭ de aţiţare după §. 300 şi pertractarea s'a fixatŭ pe diua de 4 Maiŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureşianu**

---

spre sînulŭ, pe care-lŭ vĕduse caravana maĭ ântâiu şi maĭ ântâiu. Acestŭ sînŭ pórtă după descoperitorulŭ laculuĭ numele de „golfulŭ luĭ Speke.“*)

Ceriulŭ posomorîtŭ, suprafaţa cenuşiă a lacului, stâncile pleşuge de pe margine nu însuflau de locŭ curagiu navigatorilorŭ. Vêslaşiĭ erau tăcuţĭ şi trişti; faţa lorŭ dovedea, că eĭ sûntŭ singurĭ, că mergŭ la peire. Din când în când eĭ aruncau spre Stanley câte o privire, care părea că dice: „Nu voiescĭ a te întórce?.... Vreĭ tu sĕ te asvêrlĭ de bună voiă în braţele peireĭ?“

Cu tóte acestea însă luntrea mergea înainte, mereu înainte.

După o navigare de cincĭ chilometri ajunse „Alice“ la localitatea Igusa de lângă ţĕrmure. Aicĭ avù Stanley norocirea sĕ pótă tocmí ca călăuzŭ pe unŭ Negru cu numele Saramba, care se pricepea bine la umblatulŭ pe apă.

A doua di diminéţa călĕtoria se continuà. Luntrea se ţinea maĭ cu sémă pe lângă ţĕrmurĭ. In aceeaşĭ di însă înainte de amiadĭ fù silită de vêntŭ sĕ între maĭ la largŭ. Furtuna crescea vĕdêndŭ cu ochiĭ. Luntrea era svêrlită de valurĭ în tóte părţile. Aci se ridica 'n susŭ, aci sălta înainte, de gândiaĭ, că acum, acum se restórnă. Ómeniĭ luĭ Stanley, credeau, că de bună sémă sûntŭ perduţĭ. In locŭ sĕ pună mâna şi eĭ, în locŭ sĕ facă totŭ ce le maĭ sta în putinţă, eĭ se 'nghesuiră cu toţiĭ pe fundulŭ luntreĭ. Numaĭ Stanley şi cârmaciulŭ Zaidi Mganda îşĭ făcură datoria şi 'şĭ deteră tóte silinţele, ca sĕ scape vasulŭ şi pe ómenĭ. Şi D-deu ajutà. După amiadĭ, pe la doue óre, furtuna se maĭ liniscì şi nu multŭ după aceea călĕtoriĭ noştri găsiră unŭ portŭ singurŭ.

A doua di, fiindŭ éraşĭ vreme frumósă, călĕtoria se continuà. După amiadĭ, pe la patru ciasurĭ, Stanley poruncì vêslasilorŭ sĕ mâne luntrea într'unŭ sînŭ micŭ, unde voia sĕ debarce şi sĕ rĕmână peste nópte. Abia se apropià însă vasulŭ de ţermure şi iată o mulţime de hipopotamĭ, carĭ se îndreptară spre elŭ cu gurile deschise. Sĕ încépă a se lupta cu aceste dihăniĭ, li se părea călĕtorilorŭ noştri lucru prea primejdiosŭ, de aceea trebuiră sĕ mâne luntrea până departe înlăuntru laculuĭ, unde şi ancorară şi rĕmaseră peste nópte.

După o călĕtoriă norocósă de maĭ multe dile şi după-ce ocolì marea insulă Ukereve, ajunse în fine „Lady Alice“ în partea maĭ estinsă şi asemenea uneĭ mărĭ a laculuĭ Victoria, séu cum se maĭ numesce, Victoria-Nyanza.

Navigatoriĭ se îndreptară maĭ departe spre ostŭ şi trecură pe lângă maĭ multe insule maĭ marĭ şi maĭ micĭ. După aceea o luară spre nordŭ-ostŭ pe lângă malulŭ acoperitŭ cu sate numĕróse alŭ ţĕreĭ Ururi. Ţermuriĭ formau o mulţime de sînurĭ şi sînuleţe, şi 'n apropierea lorŭ se vedeau o mulţime de insule micĭ, partea cea maĭ mare nelocuite. Spre mâna dréptă se vedeau când stâncĭ înalte şi pleşuge, când munţĭ şi văĭ acoperite cu pădurĭ, când pămêntŭ roditorŭ, dară şi şesurĭ neroditóre pustiĭ, acoperite cu năsipŭ. Maĭ peste totŭ, şi cu deosebire la ţĕrmuriĭ insulelorŭ maĭ micĭ, bâjbăia de hipopotamĭ, alŭ cărorŭ răcnetŭ de multe orĭ era înspăimêntătorŭ.

Peste nópte rĕmâneau călĕtoriĭ noştri aci pe ţĕrmurele laculuĭ, aci 'n vre-o insulă, maĭ rare-orĭ în luntre. Indigeniĭ, cu carĭ veniră în atingere aci, se arĕtau primitorĭ şi le aducea felŭ de felŭ de lucrurĭ de mâncare, aci nu era lucru puţinŭ sĕ te ferescĭ de intenţiunile lorŭ duşmane şi de cursele lorŭ.

Peste totŭ navigarea acésta nu era lucru uşorŭ. Intr'o séră Stanley şi ómeniĭ sĕĭ se adăpostiră de vêntulŭ, ce bătea cu putere, lângă o stâncă din apropierea insuleĭ Dobo. Pe la miedulŭ nopţiĭ vêntulŭ se prefăcu într'o furtună din cele maĭ grozave.

(Va urma.)

*) Cetesce: Spik.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	103 45
Rentă de hârtiă 5%	94 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.25
Bonurĭ rurale ungare	105 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	105 —
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.90
Bonurĭ rurale transilvane	105.
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.25
Renta de hărtiă austriacă	85.40
Renta de arg. austr.	85.45
Renta de aurŭ austr.	114 50
Losurile din 1860	139 —
Acţiunile băncei austro-ungare	873 —
Act. băncei de creditŭ ung.	293.—
Act. băncei de creditŭ austr.	293.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.27
Londra 10 Livres sterlinge	126.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 17 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	90--	91½
Renta rom. amort. (5%)	93½	94½
» convert. (6%)	88½	89½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32½	33½
Credit fonc. rural (7%)	102—	103—
» „ „ (5%)	86—	87—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	81½	82½
Banca naţională a României 500 Lei	1030	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.	285	290
« » » Naţională	235	240
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	15 —
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Maiŭ st. n. 1886

	Cump.	Vend.
Bancnote românescĭ	8.68	8.70
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.98	10.02
Lire turcescĭ	11.20	11.30
Imperialĭ	10.20	10.30
Galbenĭ	5.86	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	124.—	125.½
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Umplutură próspĕtă

din anulŭ 1886

de

Ape minerale

indigene şi streine, precum şi unŭ mare depositŭ de Parfumeriă şi Specialităţĭ recomandă

Farmacia ***„La biserica albă"***

a lui

Franciscŭ Kellemen

Braşovŭ.

De închiriatŭ.

In casa din Têrgulŭ grâului Nr. 559 suntŭ *2 odăi frumóse şi luminóse*, în carĭ acuma sĕ află o cancelariă advocaţială, precum şi încă *alte 2 odăi şi bucătăriă* dela *Sft. Mihaiŭ* de închiriatŭ. *Aceste locuinţe au întrărĭ separate.* Informaţiunĭ la proprietarulŭ Domnulŭ *Iosifŭ Vasady.*

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâsia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
(	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
(	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
(	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	—	12.59	—
(	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	—	—	4.06
(	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena (	6.35	—	10.50	—
(	3.00	—	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	—	5.05	6.43	—
(	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	—	—	9.31	—
(	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mic	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
(	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
(	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4.53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.